N: 50.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 23 Czerwca V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 14 Czerwca. Podpółkownik Kozłowski został kommendantem Taganrogskiego batalionu garnizonowego. Maior Isupow będzie kommendantem 18 półku strzelców. Leibgwardyi artylleryiskiego batalionu. Kapitan Lipunow otrz mał rang Półkownika. Podpółkownik Gool umieszczony w Rewelskim półku garnizonowym. Wymazuią się z rang listy polegli w boiu Maior Eliseiew, Kapitan Iudenkow, Porucznicy Sielezniew, Kabrit, Chorąży Skariatin: z ran umarli Porucznik Kowalewski, Chorąży Sikałow; umarli z choroby Podpółkownik Sokołogorski, Maior Sipko, Maior Anneńkow, Kapitan Umaniec, Podporucznik Brewern, Chorąży Niedelkowski. Oświadczono ukontentowanie naywyższe Szefowi Chersońskiego półku grenadyerów GM Titowi i za porządek w nim utrzymany, według swiadectwa G. infanteryi Graffa Gudo icza.

Rządzący Senat słuchał rapportu Taynego konsyliarza Włodzimirskiego Gubernatora cywilnego X ążęcia Dołhorukiego, w którym wyrażono; J. J. Mość z doniesienia Ministra wnętrznych in eressów uwiadomiony został że d. 7 Sierpnia r. 1806 podczas pożaru zdarzonego w mieście Sudogdzie od piorunu, którym procz wielu partykularnych budowli, mieysc sądowych, więzienia, izby skarbowey, wszystkie domy obywatelskie i cerkiew zupełnie spłonęły tamteyszey sztackiey kommendy żołnierz Piczugin stał na straży przy kassie skarbowey; którego chociaż wiele osob ostrzegało, że żona iego i syn małoletni z kwaterą ogniem płoną, namawiaiąc ażeby zszedł ze straży do mieszkania swego i ratował według możności; ten iednak żołnierz nie przyioł żadney rady i obowiązku swego nie chciał odstąpić, lecz owszem na krok ieden nie oddalił się od kassy skarbowey. J. J. Mość znayduiąc postępek żołnierza tego, bardzo godnym pochwały, a przez daną onemu nadgrodę chcąc podać za przykład do naśladowania. rozkazał Piczugina uwolnić od służby, wyliczyć onemu na raz ieden 500 rubli, a pensyi roczney 300 rubli naznaczył.

Następuiące osoby przyniosły ofiarę oyczyźnie na uzbroienie i oporządzenie woyska ziemskiego. Cystersi Kimborscy 70 rubli Piarowie Lubieszowscy 150. Benedyktynki Nieświzkie 300. Michał Wołłowicz 500. Pius Tyszkiewicz 710. Józef Slizień 300. Tayny konsyliarz Miłaszewicz 376. Slizien 256, Jankowski 100. Malinowski 100. Puzyna 100 Pleban Łastowski 100. Józef Szczyt 100. Szlachta Słucka 100. Chorążyna Wyrodowa 100 pudów siana, zegarek złoty z emalią pierścień brylantowy, 1122 porcyi wódki. Korzewski 500 rubli. Vongolst 190. Graf Alexander Chodkiewicz 2581. Kieniewicz 105. Graf Osterman 997. Tayny konsyliarz Alopeus 300. Archimandryta Łazar 500. Chmielewski 100. Mieszczanie Mozyrscy 140. Skirmont 400. Apollinary Orda. Czarnecki 500. Piotr Szyrma 445. Zydzi Lubieszowscy 85. Franciszkanie Pińscy 60. Benedyktyni Horodyscy 150. Puzyna 250. Graf Osterman 1797, i corocznie po tysiąc rubli, dopóki woyna trwać będzie. Półkownikowa Dieiew 215. Żabiełło 200 Mieszczanie Bobruyscy 225. Zydzi Paryccy 171 Józef Tyszkiewicz tysiąc. Michał Tyszkiewicz tysiąc. Lubański 200. Skirmont 720. Biskup Bykowski 100 Marszałek Wołodkowicz tysiąc. Tayna Konsyliarzowa Chmarzyna 500. Łopott 150. Rozemberg 700. Niedzwiecki 100. Graf Sievers 147. Petrykowski 95. Dziekan Sztenkin 118.

WIEDEN d. 24 Czerwca. O czynnościach woiennych między Serwianami i Turkami odebraliśmy wiadomość następuiącą z Semlina. D. 5 Maia między stronami przeciwnemi przyszło do krwawey sprawy pod Widdinem. Turcy pod tém miastém stoiący w liczbie znaczney, umyślili na Chrześciański oboz uderzyć niespodzianie rozumieiąc że niegotowych znaydą do czynienia odporu. Stało się iednak inaczey; nie tylko Serwianie zachowali ostrożność podczas woyny przyzwoitą, aleteż mieli pośrod siebie Naczelnika Czerny; ten skoro postrzegł zbliżaiących się do rzeki Drina nieprzyiacioł, opuścił oboz i w otwartém ich polu spotkał. Zaczepną woynę w odporną zmienić przymuszeni Ottomanie walczyli nie długo; attak natarczywy Chrześciańskiego ludu prędko im szyki zmieszał; opuścili boiowisko zwycięzcom, którzy zabrali 2 chorągwie, 5 armat wiele ammunicyi, 830 ieńców; poległych Muzułmanów na placu zrachowano 466, ranionych uprowadzili z sobą 1250; iak wielu zaś utonęło w rzece podczas ucieczki prędkiey i nieporządney niewiadomo, to pewna, że w tenczas Drina mocno wezbraną była od deszczu, który przez ki ka dni poprzedzaiących padał. Serwianów poległo 97, ranionych mieli 530.

W tym dniu Naczelnik Czerny był w niebezpieczeństwie utraty życia, koń pod nim upadł, wódz w upadku nogę obraził; szczęściem prędko być może w leczony. Gdy tym sposobem część armii Serwiańskiey dokazuie pod Widdinem grożąc bliskiém wtargnieniem do wnętrznych prowincyi Ottomańskich, część druga powtórnie opasała Nissę, od którey niedawno przewyższaiącą nieprzyiacioł potęgą odparta była. Liczny garnizon Turecki d. 26 Maia na świtaniu wycieczkę zrobił w liczbie 1500 ludzi. Chrześcianie przewidziawszy zamysł przeciwników zachowali się spokoynie w szańcach swoich; zupełną gotowość maiąc do obrony: Walczyli mężnie Turcy; lecz nakoniec pierzchać musieli, straciwszy 434 zabitych; 542 ranionych, 270 ieńców: tak że z całey liczby ledwie ich 254 zdrowych do twierdzy

powróciło; nadto ieszcze zwycięzca znalazł na boiowisku chorągiew 1, 2 armaty, wiele ręczney broni. Serwianów zabitych było 198 ranionych 470. Zdaie się że teraz Czerny na to całą potęgę narodu Serwianów obraca, żeby iak nayrychley zdobył Nissę i Widdin, co wykonawszy, posunie oręż zwycięzki daley ku wschodowi.

Na rzece Dunai blizko Belgradu d. 31 Maia powstała burza tak straszna, że 5 statków razem utonęło stoiących u brzegu pod Semlinem, z których 1 miał na sobie 8 tysięcy miar Wiedeńskich pszenicy Turckiey, 2 po 14 tysięcy tychże miar pszenicy, 2 po 13 tysięcy centnarów mąki; z całego ładunku nic ratować nie można było, gdyż burza długo trwała.

Gdy traktatem Presburgskim dom Austryacki Francuzom ustępował Wenecyą i Dalmacyą, położony był warunek, że rządowi naszemu godziło się z stolicy Wenecyi, iakoteż z innych wielu miast i fortec pod ówczas nie zaiętych od nieprzyiaciela, wolne wyprowadzić armaty, amunicyą magazyny wielorakie, słowem wszelką własność skarbową, którey wielki był dostatek. Jakoż wszystko przeniesiono do portów Fiume i Buccari, gdzie ponieważ składów skarbowych nie zrobiono wcześnie, wiele rzeczy podległych prędkiemu zepsuciu zginęłoby zapewne, gdyby tey szkodzie nie zapobiegła gorliwość mieszkańców do tronu, oyczyzny, i dobra powszechnego przywiązanych. Ci ofiarowali z ochotą magazyny prywatne do przechowania własności publiczney; gdzie wszystko złożone było podziśdzień, gdy rozkaz nakoniec przyszedł od rządu, ażeby te rzeczy z Fiume i Buccari przewożono do składów koronnych wewnątrz kraiu przygotowanych. Arcy Xiąże Karol cenić umieiący gorliwość obywatelską a przez pochwałę zasługuiącym daną zagrzewać do chwalebnych czynów, pisał własną ręką z Budy do Gubernatora Kłobusickiego, ażeby wszystkim obywatelom którzy się przyłożyli do ocalenia własności publiczney, oświadczył naywyższe ukontentowanie.

Zmarła Cesarzowa zwyczay chwalebny miała od początku panowania do zgonu, corocznie wydawać z prywatnych dochodów swoich summę bardzo znaczną na wspomożenie wielu familii ubogich, drugą nie mnieyszą na wychowanie dziatek osieroconych Płacz i narzekania nieszczęśliwych ostrzegły publiczność, iak wielkie dobrodzieystwo utraciła. Ostrzeżony Monarcha kazał podać sobie listę owych familii i sierot, z wyrażeniem iak wiele kto od zmarłey małżonki iego w darze odbierał, ażeby teraz mógł równą summę przyimować ze skarbu.

Generalissimus Arcy Xiąże Karol ułożył proiekt konskrypcyi woyskowey odmienny od owego, który do Monarchii Austryackiey był wprowadzony za rządów Cesarza Józefa 2. i Monarsze do potwierdzenia podał; który dzieło pochwaliwszy ma wkrótce rozkazać, ażeby w następuiącém wybieraniu rekrutów po wszystkich prowincyach wykonane było.

Seym Węgierski postępuie w czynnościach swoich; za poprzedzaiącą zgodą Magnatów i Stanów zostały wyznaczone dwie deputacye, z których pierwsza roztrząsać zaczeła, iakim sposobem wykonane być maią propozycye od tronu podane; druga dokładnie zebrać, i dowodami iasnemi wesprzeć wszelkie zgwałcenia konstytucyi Węgierskiey, i pokrzywdzenia iakie cierpiał narod, ażeby uwiadomiony Monarcha radzić mógł złemu. Uwagi przez Arcy Xiążęcia Palatina do tronu zaniesione względem dopełnienia kraiowych regimentów, i pospolitego ruszenia w druku rozrzucone zyskały powszechną pochwałę u Węgrzynów. Pierwszey z deputacyi tu wspomnionych Prezydentem iest Graf Urmeny, drugiey Zichy. Każda ma 30 osob.

LONDYN d. 30 Maia. Generał Fox naywyższy kommendant woysk Angielskich w Sycylii przybył do nas; niewiadomo dla czego; iest domysł, że mieysce opuścić musiał, iako przyiaciel Ministrów oddalonych. Zastępuie obowiązki iego G Moore.

Admiralicya myśli nie o samey tylko wyprawie północney do morza Baltyckiego. Kazała zgromadzić ieszcze wielką liczbę statków przewozowych, na które zabrawszy się regimenta piesze 14 i 54, iakoteż korpus ochotników Pompadour od Szefa zwany, płynąć maią do Indyi wschodniey; nad to ieszcze będą posłane posiłki znaczne G. Achmuty do Buenos Ayres, G. Grey do Przylądka dobrey nadziei, G. Crawfurd na Ocean południowy, gdyż teraz żaden z Anglikow nie wątpi że ten wodz Limę cale zdobywać. Słowem Brytannia W. całą potęgę swoią ruszyła na rozerwanie sił nieprzyiacielskich.

Z Barbados wiadomości smutne przyszły; we wszystkich regimentach Angielskich które zastępuią wyspy nasze w Indyi zachodniey, panuią choroby straszliwe, które wielu Officyerów i żołnierzy zabrały; garnizon Trinitady i Demarary stracił naywięcey, przez śmierć w krótkim czasie zdarzoną Officyerów znacznieyszych. I tam więc posiłki znaczne rząd przeznaczył w nowozaciężnych ludziach.

Donieśliśmy o gorszących swarach i rozruchach, do których elekcye Parlamentowych Reprezentantów pobudką były. Dwie strony sobie przeciwne w pismach wczesnie rozrzuconych po kraiu starały się własny myślenia sposob i o dobro publiczne gorliwość zalecić nieoświeconemu gminowi, obrzydzaiąc przeciwników; co iedni drugim zarzucali zbiera się w krótkości.

Dowodzą oddaleni Ministrowie, że ich następcy Parlament rozwiązali wtenczas, gdy miał stanowić o wielu proiektach prywatnych wprawdzie, lecz dla obywatela ważnych nieskończenie, których poparcie kosztowało niezmiernie każdemu, procz straty czasu; rzeczy po większey części rozstrząśnione iuż i końca blizkie drugi Parlament od początku rozbierać musi z nową dla proszących szkodą. Rozwiązali Parlament, gdy ten wkrótce miał pisać wiele ustaw skarbowych, któreby narod uwolniły na przyszłość od potrzeby składania podatku nowego; gdy iuż miała być ogłoszona i przyiść do skutku ustawa o wychowaniu kosztem publicznym dziatek ubogich i sierot w narodzie całym, o wakuiących urzędach, o iurisprudencyi Szkockiey. Naostatek rozwiązano Parlament, gdy oddaleni Ministrowie podczas krótkiey administracyi swoiey odkrywszy nieskończone i gorszące bezprawia w wydatkowaniu dochodów publicznych, zdradę izbie odkryć mieli; podaiąc oraz łatwe sposoby zapobieżenia złemu na przyszłość.

Przeciwnym sposobem nowi Ministrowie obwiniaią dawnieyszych, że Króla chcieli chytrze przyprowadzić do zgwałcenia przysięgi w przyięciu proiektu o Katolikach; że zprzymierzeńców narodu nie

posiłkowali potężnie, iak mogli, i czynić powiźni byli; że siłę Brytańnii W. rozerwali na wiele drobnych części, rozsyłaiąc w dalekie strony świata woysko i flotty, gdzie choćbyśmy naywięcey dokazali, nic to nie pomoże do sprawy powszechney, że prześladowali Officyerów oyczyźnie zasłużonych, np. Popham, że niedokładne instrukcye dawali Admirałowi Duckworth i Generałowi Fraser, zkąd niepomyślna wyprawa na Constantinopol Jest wiele tym podobnych zarzutów; lecz z doświadczenia dzisieyszego widzą Anglicy, że dość było uczynić ieden względem popierania Katolickiego proiektu, ażeby Oppozycyą zwalić, i na czas bardzo długi bezsilną uczynić.

Co tu powiedziano o instrukcyach mniey dokładnych, które dano Admirałowi Duckworth, obiaśnienia potrzebuie; pisma nasze rzecz wywodzą iak następuie. Przybył do Londynu Kapitan okrętu Ajax od 74 armat pod Constantinopolem spalonego, który doniosł, że Duckworth odebrawszy rozkaz udania się do stolicy Ottomańskiey, postanowił nie wprzod do dzieła przystępować, aż mieć będzie dostateczną siłę, któraby iemu drogę i powrót ubezpieczyła. Więc prosi Generała Fox kommenderuiącego w Sycylii, ażeby użyczył 5 tysięcy żołnierzy lądowych, którzy osadzić mieli zdobyte zamki Dardanelskie. Fox odpowiedział, że tego uczynić nie może, sam odebrawszy niedawno wyraźny rozkaz od rządu, ażeby Generała Fraser z iak naylicznieyszą woyska dywizyą posłał do Alexandryi, i całą potęgę zwrócił na podbicie Egiptu

Admirał własnym siłom zostawiony, umyślił wykonać co w mocy iego było, przeyść Dardanelle, i strach rzucić na Constantinopol, rozumieiąc że Porta według taiemnych doniesień posła Arbuthnot nie przygotowana do obrony, przyimie natychmiast warunki ugodowe. Skutek pokazał, że omyłkę zrobił poseł. Duckworth ciaśninę przechodzi, lecz widząc bronięcych się uporczywie Turków w każdym kroku, domyśac się zaczoł, że domysł posła być może nie trafny a wyprawa nad rozumienie iego trudnieysza. Powstało wkrótce nieporozumienie się między Admirałem i posłem; ten zaczoł negocyacyą i zachorował, tak więc ciężar cały spadł na pierwszego. Rozumiał Duckworth, i rozkaz wyraźny miał od rządu, że trzeba natychmiast Constantinopol szturmować; tu zaś Arbuthnot ręce mu krępował, czyniąc na zwłokę prędkiey ugody.

Nie wiemy komu z nich Ministrowie przypiszą niepowodzenie; to pewna że dni 15 straconych na daremném traktowaniu zbawiły Ottomanów, którzy korzystaiąc z pozwolonego czasu przygotowali się do obrony, tak dalece że iuż stolica szturmowaną być nie mogła przez Anglików. Pierwsze przeyście Dardanelskiey ciaśniny nie kosztowało flotcie nad 88 ludzi zabitych, 200 ranionych. Na wymówkę swoią twierdzi Duckworth, że przez czas bardzo długi panowała na morzu cisza głęboka, tak że okręta nasze nie mogły żadnym sposobem zbliżyć się do Constantinopola; gdy zaś wiatr powstał, iuż minęła pogodna chwila do attaku pomyślnego. Zuali to podobno dobrze Turcy, przeto nic nie odpowiadali na powtarzane wielekroć pogrozki Admirała; ieżeli w godzinach trzech, dwóch, iedney nie odbiorę żadney odpowiedzi miasto spalę. Sam Duckworth wyznaie, że to mówił dla postrachu tylko znaiąc że słowa dotrzymać nie mógł. Tak więc flotta za ciaśninę Dardanelską powracać musiała, straciwszy przez ogień Turecki 197 ludzi zabitych, 412 ranionych.

Tenże Kapitan spalonego okrętu Ajax przyświadcza, że kula marmurowa 7 stop obwodu 866 funtów wagi maiąca uderzyła w maszt wielki okrętu Windsor Castle od 98 armat, i złamała. Równa tey druga kula trafiła w maszt okrętu Admiralskiego Royal George od 110 armat z równym skutkiem. Inna kula 560 funtów tylko ważąca uderzyła w pomost fregaty Active od 44 armat; załamała, i wielu maytków zabiła. Ratowanie okrętu Windsor Castle czasu wiele kosztowało. Stanowszy pod wyspą Tenedos Duckworth i złączywszy się z eskadrą zprzymierzoną, zwołał radę woienną, obmyślaiąc przy takich posiłkach odnowić przedsięwzięcie, i zamki Dardanelskie opanować. Arbuthnot, Sidney Smith, Louis byli zdania innego, nic nie zrobiono, podobno zaś naywiększą przeszkodą były instrukcye rządowe rozkazuiące Wodzom po szczęśliwey lub niepomyślney wyprawie na Constantinopol płynąć natychmiast do Alexandryi.

Zaczynaiąc woynę traktatem Presburgskim zakończoną dom Austryacki zawarł umowę z Brytanią W, która obowiązała się temu zprzymierzeńcowi płacić pewną summę; iakoż część większą opłacono: zostawało zaległych ieszcze u nas 500 tysięcy FS; upominał się o te dwor Wiedeński; Ministrowie nasi niezwłocznie wyliczyć kazali.

Amerykanie bawiący u nas rozumieią, że naywiększa przeszkoda w potwierdzeniu zawartey umowy będzie, iż Anglicy nie zrzekliśmy się wyraźnie zabierania do służby Królewskiey maytków Republikantskich. Słychać iednak, że oddaleni Ministrowie Officyerowi kommenderuiącemu eskadrą przy brzegach Amerykańskich krążącą taiemnie zalecili, ażeby nie tylko wstrzymał się na potém od gwałtownego lub zdradzonych obcych zabierania, ale też znayduiących się na statkach dawniey zabranych na ląd odesłał; tak dalece rząd nasz ugody i szczerego przeciwnika szukał z RPtą. Nie wiemy iak w podobnym razie Ministrowie dzisieysi czynić będą.

Admirał Cochrane cokolwiek znalazł żołnierza lądowego nad potrzebę w Barbados, i drugich wyspach cukrowych, posłał do S. Eustache i Curassao Batawskich osad, któresmy podbili, ponieważ ostrzeżony został, że Francuzi w Martinice i Guadalupie na eskadry niedawno przybyłe z Europy zabieraią wiele woyska i ammunicyi, przedsięwziąć wkrótce maiąc wyprawę do odzyskania utraconey własności zprzymierzeńców swoich.

Waleczny Popham przywrócony iest do czynney służby prze nową Admiralicyą, i wyiechał do Yarmouth, gdzie obiowszy kommendę eskadry dla niego przygotowaney, nie do wyprawy na morze Baltyckie ma zależeć, ale krążyć będzie przed uściem rzek znacznieyszych, od nieprzyiacioł osadzonem, i przeszkadzać, ażeby nikt do nich zawiiać, nikt ztamtąd na głębinę wychodzić nie śmiał. Xięciu Richemond nowemu Wice Królowi Irlandyi dany iest pomocnik w stopniu naywyższego kommendanta siły zbroyney tego narodu GL Floyd. Uzbraia się nowa eskadra; maiąca do morza środziemnego prowadzić znaczną liczbę statków przewozowych, ż

woyskiem lądowém pod kommendą G. Makenzie, które będzie użyte przeciw zamkom Dardanelskim, lub innym portom Tureckim. Rachuią kupcy nasi, że Admirał Duckworth i towarzysze iego zabieraiąc Ottomańskie statki nadgrodzą im stratę poniesioną przez konfiskatę towarów na wschodzie. Jeden z przednieyszych Officyerów armii Angielskiey którego iednak imie nie ogłoszone, wyznaczony iest od Ministrów generalnym Gubernatorem Ameryki południowey; tak pewni są podbicia tego kraiu. Niektórzy iednak rozumieią, że w przypadku nayszczęśliwszego powodzenia przestanie Brytańnia W na zatrzymaniu por ów kilku w tey części świata, np. Montevideo, Buenos Ayres, Lima, Guayaquil, resztę kraiu wolną i niepodległą zostawuiąc, z którey bogatemi mieszkańcami zrobi wieczne przymierze, i tym sposobem otworzy drogę przemysłowi swemu, a handel upadaiący w Europie tu świetnieyszym uczyni.

NEAPOL d. 22 Maia. Cośmy dawno przewidzieli nastąpiło; dopóki był czas zimny i wilgotny, trwała spokoyność; z powrótem pogodnieyszey wiosny wszczynaią się rozruchy na wielu mieyscach, naybardziey w Calabryi roku przeszłego tak wyniszczoney. Gromady rokoszanów dawnemu rządowi Ferdynanda 4 wiernych naieżdżaią wioski i miasteczka. Józef Buonaparte rozkazał takie środki przedsięwziąć, ażeby ogień domowey woyny w tym kraiu raz na zawsze był zgaszony. Rzecz może przyiść do skutku, ieżeli nie przeszkodzi nowy nieprzyiaciel. Anglicy woyska prawie w Sycylii nie maią zaięci podbiianiem Fgiptu; sami więc tylko Sycyliczykowie lądować mogą. W Gaecie śladów spustoszenia nie widać; cokolwiek było zepsutego w ostatniém oblężeniu naprawiono, wiele nowych fortyfikacyi przydali inżenierowie Francuzcy.

MADRID d. 14 Maia. Woyska Hiszpańskie przez Króla Katolickiego dane w posiłku rządowi Francuzkiemu wynoszą głów 27 tysięcy. Poszły iuż za granicę przez góry Pyreneyskie dwóma kolumnami, z których iedna ciągnie na Catalonią, druga na Biscaią. Obydwie pośpieszaiąc różnemi drogami złączyć się nakoniec powinny w Moguncyi, ztąd zaś przeszedłszy całe Niemcy wnidą do Hannoweru, i kray ten osadzą, który ma zostać w mocy naszey, dopóki woyna trwać będzie z Anglikami, a nieprzyiaciel nie wróci Katolickiemu Królowi zamorskich osad, które dawniey podbił albotéż na teraznieyszey woynie. Niewiadomo ieszcze, czyli do tych dwóch dywizyi większych przyłączy się trzecia naymnieysza, tylko 6 tysięcy żołnierza licząca, którą G. O Faril z Liworny do Niemiec musiał iuż wprowadzić. To pewna, że nayzacnieysi Panowie kraiu naszego, którym wiek i siła pozwala znosić woienne trudy, synowie Grandów, Xiążąt w liczbie wielkiey garną się do służby, staraiąc się usilnie być umieszczonemi w tey armii, która imie Hiszpańskie ma Niemcom przypomnieć. Pierwszy otrzymał ten zaszczyt Xiąże Albugna.

Widoczne iest nieukontentowanie dworu naszego do Portugalczyków; przyczyna że Angielskiey flotcie i woysku na rzece Plata użytym z portów Brezyliiskich dostarczono żywność i wszelkie potrzeby. Dwór Madrycki przypisuie to złamanie oboiętności nie Regentowi, lecz Gubernatorowi Brezylii, i domaga się ażeby ukaranym został. Trudno zgadnąć co nastąpi; tymczasem Hiszpani głośno na Portugalczyków narzekaią, że pomoc dali nieprzyiaciołom ich przeciw sąsiadom. Miał Regent wysłać niedawno rozkazy nowe, zalecaiąc pilne oboiętności zachowanie, które niżeli przyidą do Brezylii i skutek wezmą, Buenos Ayres upaść może. Cokolwiek nastąpi, słychać iż wkrótce Xiąże Asturyi ma zaślubić Infantkę Portugalską.

AUSZPURG d. 28 Maia. Dziś odprawiła się uroczystym obrządkiem processya Bożego Ciała w mieście naszem; którą prowadził Królewicz Klemens niegdy Elektor Trewirski. Procz woysk Bawarskiego garnizonu i milicyi mieyskiey, paradował cały regiment Hiszpański Villaviciosa, i zciągnął na siebie uwagę widzów niezliczonych. Przypomnieli Niemcy, że r. 1530 w témże mieście Auszpurgu ich przodkowie widzieli na podobney uroczystości Cesarza Karola 5 woyskiém Hiszpańskiém otoczonego.

HANNOWER d 5 Czerwca. Przed kilko dniami do granic Elektoratu naszego przybyła straż przednia dywizyi woysk Hiszpańskich ciągnąca z Liworuy; wkrótce spodziewany iest G. O Faril, za którym przyidzie Margrabia Romana z korpusem liczniejszym. Ten żołnierz wysoki żołd odbiera, lękamy się ażeby utrzymywanie onego drożey nie kosztowało kraiowi naszemu, niż innego woyska. Tym czasem nie przestaią pośpieszać zprzymierzeńce do Pruss; od 4 tygodni przez powiat Goettingski przeszło 25 tysięcy piechoty, 3 tysiące iazdy; w tey liczbie samych Hollendrów było 20 tysięcy.

Z Stralsundu wiadomości przysłane nie doniosły ieszcze o rozpoczęciu kroków nieprzyiacielskich. Francuzi rekwizycyą uczynili wprawdzie do mieszkańców Pomeranii Szwedzkiey względem dostarczenia ich woysku rozmaitych potrzeb, lecz oraz przyrzekli za wszystko płacić gotowizną. Mortier z korpusem swoim niewiadomo gdzie się znayduie, pod oblężonym Colbergem, czyliteż oddalił się do Pruss; to pewna że Marszałek Brune główną kwaterę armii rezerwowey naprzod przeniosł z Schwerina do Stettinu, a d. 1 Czerwca nakoniec do Anclam. Trwaią Officyerowie Francuzcy w tém rozumieniu że Angielskie woyska pod Stralsundem wkrótce lądować będą; przeto Brune czyni wszelką gotowość do zagaienia kampanii przeciwko zprzymierzeńcom w tych stronach. Zamiana ieńców między Szwedzkiemi i Francuzkiemi wodzami umówiona podobno przychodzi do skutku, ponieważ Baron Tavast, który d. 16 kwietnia w bitwie raniony dotąd leżał w Demmin, oddalił się nakoniec do Stralsundu.

TRIESTE d. 5 Czerwca. Kommendanci eskadr Angielskich w Adryatyckiey odnodze i na morzu środziemném, zachowuią ściśle co raz postanowili: dawniey ostrzegli żeglarzów oboiętnych, że im nie wolno iest zawiiać do portów żołnierzem Francuzkim osadzonych; poźniey że wszystkie porty Tureckie są zamknięte. Doświadczyliśmy tego sami ze szkodą; kilka statków naszych które wysłane były do Smirny, stanowszy przed tym portem zabrane przez Anglików, do Malty odesłane zostały. Ztąd wnieść łatwo, że po ogólném prawie zabronieniu w tych stronach żeglugi i handlu stan poddanych Austryackich nie wiele różni się od Weneckich.